

Hunyadi Mátyás 1440-1490 (1443?-)

Már születési ideje is kétséges: Fraknói Vilmos szerint 1440, esetleg 1443 febr. 23-án született Hunyadi János és Szilágyi Erzsébet második fiaként, a Hunyadi család szállóházában Kolozsvárott. László testvérével együtt Vitéz János (akkori váradi püspök) is részt vesz nevelésükben, a görög és római klaszikus műveket ő ismerteti meg vele. Különösen szerette Nagy Sándor életét olvasni. Megtanul németül, latinul, több szláv nyelven, nemegyszer apja tárgyalásain ő a latin tolmács.

1455-ben jegyzik el C. Erzsébettel. Ez évben kerül Budára, V. László kamarássá nevezi ki.

1456. okt.23-án meghalt H.János. Mátyás anyjával Temesvárra megy.

Cillei gróf, aki az unokaöccsét, a királyt erősen befolyása alatt tartotta, hangosan hirdette: nem nyugszik addig, amíg „az egész kutyafajzatot” – Hunyadiakat – ki nem irtja. Cillei gyűlöletének fő oka az volt, hogy szerinte őt illette volna Mo. kormányzói címe, mint a király vérrokonát – de H. Jánost nevezték ki.

Most H. János halála után Cillei igyekszik elérni a királynál, hogy „az összes magyarokat az oldala mellől” eltávolítsa, és helyükbe németeket helyezzen, valamint H.Lászlótól elvegyék Nándorfehérvárt. Lászlót meg hívei a király megöletésére akarják rávenni.

Ezek után találkozik Cillei és H. László a várban, és vitájuk során előkerülnek a kardok, H.László is megsebesül, Cilleit pedig az ott lévő fegyveresek lefejezik.

H. László siet a királyt értesíteni a történekről, akit tanácsadói arra buzdítanak, hogy ne csak Lászlót, hanem Mátyást is – sőt az egész rokonságot – büntesse meg. Habár H. János azt hagyta meg fiainak, hogy soha ne tartózkodjanak egy helyen, mégis László maga küldet öccséért, hogy Budára hívja, amit Szilágyi Erzsábet is hiába próbál megakadályozni.

Ez vezet oda, hogy a király László kivégzése után Mátyást fogságba veti, és majd magával viszi Bécsbe, majd Prágába. Ott hirtelen halála után Podjebrád György, akkor Csehország kormányzója saját fogságában tartja.

Az országgyűlésen 1458. januárjában Szilágyi Mihály (H. János sógora) négy döntő érvet sorol fel Mátyás megválasztása mellett: **1.** Az idegen trónkeresőket okvetlenül vissza kell utasítanunk. (a magyarok torkig vannak az idegen és szomszédos népek királyaival) **2.** a törökverő H. János emlékezete: ha élne, bizonyára az lenne a kívánsága, hogy nemzete a saját fiát válassza meg **3.** egy misztikus, jóslatokra való hivatkozás, amik előre megjövendölték volna Mátyás királyságát, Kapisztrán János is ezt mondta H. Jánosnak **4.** nem baj, ha Mátyás még fejletlen gyermek, mert éppen ezért könnyen lesz hajlítható és nevelhető.

Amíg az országgyűlés tanácskozott, a budai várban a főurak tanácsában egyre húzták az időt. Ezek nagyhatalmú, nagy birtokokkal rendelkező és nem népszerű urak voltak, akik csak azután adták beleegyezésüket, miután Szilágyi Mihály ígéretet tett, hogy nem torolják meg H. László kivégzését. Podjebrád György hatalmas váltságdíjat kér, és ígéretet arra, hogy lányát majd feleségül veszi Mátyás, amit az ifjú az itthoniak tudta nélkül meg is ígér.

1458 januárjában érkezik Budára. „Az ujjongó, ünneplő sokaság közepette Mátyás oly szeretetre méltóan, kedvesen, nyájasan viselkedett, hogy magához hódította a nép lelkét. Atyja emlékezetéért kijárt neki a hála, ezt közvetlenségével és koraérett gyöngédségével annyira növelte, hogy mindenki keblét szeretetre és tiszteletre lobbantotta maga iránt. Bátyámnak, apámnak, anyámnak, nénémnek szólította őket. Szívesen engedte, hogy bárki megölelje, megcsókolja.”

Budára érve a kapu előtt a város németjei baldachinnal fogadták, de a városbíró mielőtt beengedte volna, az esküjét kérte, hogy soha nem csorbítja a polgárok szabadságjogait és régi kiváltságait. A zsidók küldöttsége is azt kérte tőle, hogy erősítse meg az elődei által kapott kiváltságokat. Végül a királyi várkapu előtt a főuraknak és főpapoknak is a törvényeket megtartó esküt kellett tennie.

Szilágyi Mihály mint kormányzó foglalt helyet a fiatal uralkodó mellett, de egészen rövid időn belül megtapasztalta, hogy a negyedik évében erősen tévedett: a 15/18 éves uralkodó befejezettnek tekintette nevelését. Vitéz János váradi püspök ezidőben szintén Mátyás mellett tartózkodott, és tanácsadója lehetett.

Miközben Mátyás maga tett ígéretet Podjebrádnak, hogy feleségül veszi a lányát, itthon a békekéség érdekében Szilágyiék ígéretett tettek Garai László nádornak, hogy Mátyás az ő lányát fogja feleségül venni. Mátyás nem csinált titkot, hogy a saját ígéretét fogja betartani. Callixtus pápának írt levelében Mátyás kinyilvánítja, hogy a törökkel szemben apja örökébe kíván lépni.

Szilágyi Mihály a királlyá lett Mátyásban nem látott mást, mint saját gyermekifjú unokaöccsét, és a maga nyers modorában szokása volt, hogy gyámkodását megpróbálta nem éppen tapintatos módon kinyilvánítani a nyilvánosság előtt is. Mátyás viszont a tanácsban nemcsak a főurakat, de nagybátyját is oly ügyesen meg tudta cáfolni, hogy azok kénytelenek voltak az ő igazát elfogadni.

Ez év nyarán úgy hívta össze az országgyűlést, hogy erről nem is értesítette nagybátyját. Garai nádort pedig, miután négy hónapig nem jelent meg az udvarában – ahol ő lett volna az ügyek legelső intézője – egyszerűen megfosztotta méltóságától. A nemeseket adó megszavazására akarta rábírní, hogy a törökök ellen erős hadsereggel vonulhasson. De akik annyira éltették őt a megválasztásakor, most vonakodtak arra hivatkozva, hogy az ország védelme a király kötelessége. A nemesség még közfelkelés meghirdetése esetén is csak az ország határáig volt köteles vonulni, és ha az ellenség közeledéséről biztos hír nem érkezik, 14 nap múlva szabadságában áll hazatérni.

A megsértett nagybátya Garaival és Ujlaki Miklóssal köt szövetséget unokaöccse ellen már 1458. július 26-án Simontornyán, mégcsak nem is titokban. Békülésük érdekében Vitéz Jánost küldi Mátyás, aki nehezen rábírta Szilágyit egy személyes találkozóra. Több napi tárgyalásuk után bár kibékültek, de Szilágyi lemondott a kormányzóságról.

Közben a török betört, elfoglalta a szerbiai Galambócot. Most már gyorsan gyűlt a sereg, a katonákat hajókkal szállították a Dunán. Thomasi, velencei követ arról tudósítja a köztársaságot, hogy Szilágyi Erzsébet is nagy tevékenységet fejt ki a hadi készülődésben, gondoskodva a lovakról, élelemről és a borokról. A követjelentés szerint ilyen harcias hangulatra nem emlékeztek az országban.

A magyar sereg érkezéne hérére a török visszavonult, de Mátyás utánuk ment és csatára kényszerítve megverte az ellenséget. Mátyás ezután a győzelem hatására az országgyűlés összehívása, illetve a törvényes formások nélkül országos adót vetett ki a katonai kiadásokra tekintettel. Bár a források bizonytalanok, de **Aeneas Sylvius** néhány év múlva arról ír, hogy Szilágyi Mihály ismét Mátyás ellenségeihez csatlakozott.

Most először láthatták Mátyásból kitörni azt a hirtelen felcsapó indulatot, mely később majd többször megmutatkozik. Most ez majdnem nagybátyja életébe került. A kedves, szeretetreméltó ifjúnak ez a drákói magatartása országosan megdöbbenést keltett. Ám a későbbiekben még többször is megmutatkozott. Kezdett nőni. Már nemcsak az okos ifjút és merész hadvezért látták benne, hanem a könyörtelen szigorúságú büntetőbíró is, aki még saját rokonával szemben sem torpan meg.

Hasonló magatartást mutatott majd még anyjával szemben is, akit gyakran Magyarország királynőjeként említett, különleges tisztelettel vette körül – de a kivetett adót övele is megfizettete minden birtoka után.

1458 decemberére Szegedre hív össze országgyűlést – ekkorra már a rendek másként tekintenek rá, és teljesítik kérését: a bandériumok kiállítását saját költségükön fedezik. Hamarosan hírét veszi, hogy Garai és Ujlaki pártja (mintegy 20 főúr) nyíltan szembefordul vele, és Habsburg Frigyes császárt hívja meg az ország trónjára.

E lépés mögött ott találhatjuk azt a középkorban kialakult eszményt is, hogy azt tekintették igazán uralkodásra jogosultnak, aki ősi nemesi származású volt. Pedig a reneszánsz hazájában Itáliában is gyakori példát találhatunk a városállamok vezetői között arra, hogy az egyszerű származású, de munkája és szerencséje kapcsán vagyonosodó család kerül az uralkodói székbe. De a magyar nemesek között mondhatni megkövesedett az a középkorból eredő szemlélet, hogy a király tekintélyét alapvetően az ősi származás régisége alapozza meg. Ilyen esetben még a személyes képességek gyengeségét is inkább elnézték. Az ősöknek nem a személyes kiválósága, hanem a rangja és birtoka volt fontos. A kiválasztottság leplébe burkolt közepszerűség kereste a magához hasonló közepszerűt a személyesen kiváló ellenében.

1459 februárjában Mátyás Budára összehívta azokat a főrendeket, akik a pártján maradtak, vagy eddig legalább ezt mutatták. 36 főúr és főpap jött el. Mátyás feladta nekik a kérdést, óhajtják-e őt továbbra is királyul, hisz ő maga ezt a méltóságot nem kereste, választás útján jutott a posztra. A jelenlevők írásba foglalt hűségnyilatkozatot tettek.

A Frigyest és a vele összeesküvő Garai-Újlaki párt főurait 1459 februárjában II. Pius pápa isten haragjával, az egyház büntetésével fenyegeti, mivel ők akadályozzák Mátyást a pogány elleni küzdelemben. Frigyes már több mint két évtizede próbálta megszerezni a magyar trónt, és még ő birtokolta a magyar koronát. A pápai követ sikertelen közbenjárása után Frigyes és a pártján álló magyar főurak sereget gyűjtenek Mátyás ellen, így ő is kénytelen sereget szervezni. Az ütközet a magyar főkapitány rossz döntése miatt nagy magyar veszteséggel ér véget, sok magyar halott marad a csatatéren. Ez a Frigyeshez pártolt magyar urakban is megingatja a hitet, helyesen teszik-e, ha saját honfitársaikat ölik. Bár a vert sereg teljesen csüggedten tér vissza Mátyáshoz, és arra kérik tizedelje meg őket az elveszett ütközetért, ő most a katonai lélektan művészenek mutatja magát: megvigasztalta katonáit, és azt a parancsot adta, hogy menjenek vissza és tegyék jóvá hibájukat. A fellelkesült sereg visszatérve legyőzte Frigyes seregét.

Az összeesküvők Garai halála után többen visszatérnek hozzá és hűségesküt tesznek.

Ez a fajta magatartás – hol hűségeskü, hol ellene szövetség – nemcsak a magyar főurak között fordul elő többször, hanem ugyanígy a környező államok uralkodói között is. A reneszánsz korban a színlelés, a tettetés művészetté vált. Mátyás korán megtanulta, hogy ne bízzék túlságosan az emberekben. Szerencsésnek mondható, hogy ő jól alkalmazta a színlelés és halogatás művészetét, ez azonban nem gyávaságot takart, hanem jobbára okosságot és merészséget. Néha csak azért mutatkozik csendesnek és szelídnek, hogy azután annál váratlanabb erővel csapjon le. Ügyes volt abban is, hogy mások titkait, fondorlatait felfedje.

Podjebrádban jó szövetségest remélt Frigyes ellen. Még abban is segített neki, hogy megkoronázásához katolikus püspököt adott kölcsön. Ám hamarosan hírt kapott arról, hogy Podjebrád a császár követeinek megígérte, hogy Frigyest hozzásegíti a magyar trónhoz. Mátyásnak 1460-ban minden égtáj felé csatákat kellett vívnia, többen személyesen résztvett. A felvidéken Giskra cseh hadaival kellett állandó háborút folytatnia. Podjebrádot azzal akarta szövetségesévé tenni, hogy a korábban megígért házasságot mostmár megkötötték – bár Mátyás távollétében. Kunigunda még olyan fiatal volt, hogy 2 év halasztást kellett kikötni.

Az is kiderült, hogy Podjebrád mégis mást ígért neki és mást Frigyesnek. Ez után sikerült Mátyásnak Frigyessel tárgyalásokat folytatnia, és nagyon kemény feltételekkel 1462. áprilisában megegyeztek a korona visszaadásában, amit azonban csak 1463 július 19-én Grazban adtak át a magyar követeknek. Ez év május 1-jén történt meg egybekelése Kinugundával, de még abban a hónapban a Délvidékre ment a törökök betörése miatt. A Szerémségben Mátyás rokona, Dengelegi Pongrác András főpohárnok aratott győzelmet, maga Mátyás a Száván túlra üldözte a törököket, és 15ezer keresztény foglyot szabadított ki. Péterváradon kereste fel őt a velencei köztársaság követe felajánlva a segítséget, ha hadat indít Bosznia visszafoglalására. [Peturwarod – a Bánk bán Peturja]

Mátyás elemében van. Már gyermekként apja mellett megismerte, megtanulta a hadi tábori életet, és nem riad vissza annak nehézségeitől: jól tűri a meneteléseket, étlen-szomjúságot, kialvatlanságot, és amikor a csüggedő katona látja, hogy királya minden nehézségben vele tart, ez hihetetlen erőt ad a seregnek. Az egyszerű katonákat is meglátogatja sátraikban, a sebesülteket olykor személyesen gondozza. Valami szenvedélyes hév dolgozik benne, a nagy emberek lenyűgöző vonása. Emellett a táborokba is vitt magával könyveket, és néha éjszakánként ezeket olvasta – mint maga írja, felüdülésképpen.

A koronázást 1464. március végére tűzték ki. Felesége áldott állapotban várta vissza őt a déli hadjáratból, és hetekkel a koronázás előtt gyermekével együtt belehalt a szülésbe. Rossz előjel ez a Frigyessel kötött szerződéssel kapcsolatban – de hiszen még csak 21 éves (vagy 24)!

Folyamatosan kibontakozik Mátyás sokoldalú egyénisége. Dicsőségvágya nemcsak a harcokban mutatkozik meg, hanem a diplomáciai tervezésben, a tudományok és művészetek pártolásában, államszervező, birodalomépítő munkájában is. Terveihez hatalmas mennyiségű pénzre volt szüksége, ehhez részben az adók kivetésével jutott hozzá, és ezért is volt számára fontos az északi területeken levő bányák visszaszerzése. Erősíti a szabad városok jogait, amelyekben erősödik az iparos és kereskedő polgárság. Az országos vásárok időtartamát 2-3 napról egy-két hétre terjeszti ki, erősíti a hazai ipart a vámrendszer átalakításával, néha saját maga ad ki céhleveleket. Megalapítja a pozsonyi egyetemet. Az udvarban kezd kialakulni az un. hivatali nemesség: olyan tanult, de alacsonyabb sorból származó ifjakat kezdenek a hivatalokban alkalmazni, akik már nemcsak az udvari címeket viselik, de már egy új szellemben munkálkodnak.

Mai szemmel nézve különös vonása Mátyásnak, hogy minden vállalkozása előtt asztrológusaival tanácskozott, s ha kedvezőtlennek mutatkoztak a jelek, akkor semmi vállalkozásba nem fogott. A budai várban a híres könyvtár mellett egy csillagvizsgáló is helyet kapott, melynek mennyezetére felfestették a planéták akkori állását, amikor őt királlyá választották.

Mátyás egy olyan korban élt, amikor az ügyes tárgyalások váltakoztak kemény harcokkal, ígérek és hűségeskük árulásokkal, szövetségek más szövetségekkel.

Így érkezik el 1469, amikorra Podjebrád trónfosztott lesz, és néhány csata után Mátyás „elfogadja” Csehország koronáját - ami egy furcsa állapotot eredményez, mert Csehországot nem tudta meghódítani, de a cseh korona országainak kétharmadát tartotta uralma alatt, és élete végéig viselte a cseh királyi címet.

Bár a trónutódlás fontos Mátyás számára, de évek telnek el a különféle lánykérések és házassági tárgyalások közben: megkérte Frigyes lányának kezét, néhány évvel később a Jagelló-ház felé fordult. Végül elfogadta a nápolyi Aragóniai Ferdinánd ajánlatát. Ezenkívül létrejött egy szövetség Nürnbergben: Frigyes, Kázmér és Ulászló arra kötelezték magukat, hogy együttesen támadják meg a magyar királyt. Sikerült is egy 60ezer lengyel és 20ezer cseh katonából álló sereget elindítani – szerencsére Frigyes most is halogató volt. Mátyást ugyan segítette, hogy Boroszló felé haladva megjelent nála Ernő szász választófejedelem és bemutatta hűbéri hódolatát, de még így is sokkal kisebb létszámú volt az ő serege. Taktikája az volt, hogy nem egyetlen nagy ütközetben csaptak össze, hanem seregeit szétosztva, apróbb támadásokkal gyengítette az ellenséges seregeket. Sikerült azok utánpótlását is elvágni, és áttört lengyel területekre egészen Posenig (Poznan), így biztosítva magának élelmiszert, miközben az ellenfélnél éhínség majd betegségek léptek fel. A két Jagello, a koronatorlvaj Erzsébet veje és unokája Boroszló mellett a nagy pompával 3000 páncélos vitéz élén, gyöngyökkel díszített öltönybe öltözött Mátyás előtt kértek békét.

1474. október 30-án hirdették ki Mátyás és Beatrix eljegyzését, 76-ban történt meg az esküvő és a koronázás. Beatrix 23 éves volt ekkor, a kor mércéjével mérve „érett”. Galeotto írja, hogy csúnya és modortalan udvarhölgyekkel érkezett új hazájába. Nagy megdöbbenést keltett, hogy ezek a hölgyek a bevonulás után meg sem várva, míg úrnőjük helyet foglal, egymás

hegyn-hátán gyorsan letelepedtek. Mikor ezt az illetlenséget valaki szóvátette, Mátyás tréfásan jegyezte meg: bizonyára azért csinálták ezt, hogy csúnyaságukat mielőbb elrejtésük.

Beatrix nem akarta, hogy más hölgyek az ő szépségét elhomályosítsák, hiszen tudott volt Mátyásról, hogy nem érzéketlen a női szépség iránt. 1473-ban született Mátyásnak egy osztrák nőtől fia, akit azután, hogy házasságuk éve alatt kiderült Beatrix meddsége, Mátyás az udvarba hozatott, és azt Beatrixnak el kellett fogadnia.

Beatrix azért elkényeztetett asszony volt, az ő kívánságait kielégítendő folytatódta a budavári, visegrádi, tatai építkezések. A termeknek, szobáknak, ahol az itáliai asszony lakott kényelmesnek, ragyogónak, az olasz reneszánsz divatjához igazodónak kellett lenni.

1477-ben Mátyás újabb békét köt Frigyesel, ebben azt kívánta Mátyás, hogy az házassága össze lányát Beatrix fivérével, és adja neki Milánó fejedelemségét. Ezzel együtt a korábban követelt 754ezer forint hadikárpótlást leszállította 100ezer forintra. Ám három évig hiába vár, nem történik Frigyes részéről semmi lépés, a 100 ezer forintnak is csak a felét fizette meg. Ezért érvénytelennek nyilvánította szerződésüket és megindította hadait Ausztriába. Bonfini így ír erről: „Növelte Mátyás kedvét e háborúhoz Ausztria szépsége, tudta, hogy sok, gazdag, büszke városa van, melyekben gyönyör és emberi élvezetek ütöttek tanyát. A csábító bécsi éveket sem felejtette el, melyeknek még forrongó ifjúkorában néha rabja lett. Megértette azt is, hogy Magyarország parasztosságát, városokban való szegénységét könnyen ellensúlyozhatja, ha haddal foglalja el Ausztriát. Nem mondom, hogy főként ez váltotta ki a háborút, de akadályul nem szolgálhatott.”

1485. június elsején foglalta el 5 hónapos ostrom után Bécset. Itt rendezte be birodalma székhelyét, bár fenntartotta Buda főváros státuszát. Bécs árumegállapító jogának megvonásával a magyar városok kereskedelmi bevételeit gyarapította.

A trónöröklés erősen foglalkoztatta Mátyást. Beatrix hisztériás, elkényeztetett nővé vált. Megözvegyülése esetére magának szerette volna biztosítani a koronát. Ezt a tervet egy Ferdinánd nápolyi királyhoz írt levél őrzi. Azért, hogy Mátyás halála esetére Corvin Jánosnak biztosítsa a királyi széket, jelentős birtokok tulajdonosává tette a fiát, és igyekezett úgy a magyar főurakat mint a szövetséges külföldi uralkodókat ennek támogatására megnyerni. Megpróbálta előnyös házassággal is János herceg helyzetét megerősíteni.

Beatrix sok különböző módon (Mátyás nevében írt hamis levél, Mátyásra gyakorolt erős befolyás, a terveit keresztvezők ellen folytatott intrika) próbálta saját trónutódlását elősegíteni.

A törökökkel szemben Mátyás tervezte egy nagy támadó hadjárat megkezdését, ehhez a német birodalommal és az itáliai tárgyalásain megpróbált szövetségest találni, de egyre inkább látnia kellett, hogy erre hiába vár. Közben 1489-ben Mátyás egy váratlan szövetségest, egy hozzá hasonló gondolkodású egyéniséget talált: az örök ellenfél Frigyes császár fiában, Miksa főhercegben. A körülmények azonban olyanok voltak, hogy – nyilván Frigyes, vagy esetleg Beatrix közbelépésére - ez a kapcsolat nem teljesedhetett ki.

1489-ben Bécsben lezajlott egy nagyon kínos fogadás, ahol Mátyás és Beatrix a szentszék küldötteit fogadta. Ekkor mintha nem a régi csillogóan élesesű Mátyás beszélt volna: többször erősen támadta a pápát, többek között a feleségét ért „sérelmekre” hivatkozva, és politikai kijelentései is meglepőek voltak. A törökverő hős fia, aki maga is korábban mindig kötelességének érezte a törökök elleni harcot, most azzal fenyegette a pápát és Velencét, hogy a törökökkel fogja őket megtámadtatni.

1489-ben egyre többször betegeskedik, amiről ő úgy beszél, mintha „az aggkor határán” lenne, de még csak 47 éves. Kösztvény kínozza, néha lábra sem tud állni. Miksával megszakadnak a követek útján előkészített tárgyalások. Mátyás állapota 1490 januárjában javul, feleségével Budáról Bécsbe mennek. Itt húsvét vasárnapján mivel böjtöltek, éhségében fűgét kért, de rossz ízűnek találta. Felesége mégis megérkezett, és azzal akarta megnyugtatni, hogy különböző ételekkel kínálta, de Mátyásnak már semmi sem kellett. Szédült, homályosan látott. Este hatkor elvesztette az eszméletét, majd erős fájdalmak gyötörték. A jelenlevő

főurak, főpapok és orvosok fejüket vesztve, tétlenül álltak ott. Beatrix próbált szétfeszített ajkai közé ételt vagy italt juttatni. Bonfini azt nem írja, hogy a főpapok közül valaki a haldoklók szentségében részesítette volna. Harmadnapig tartott az iszonyú haldoklás, 1490. április 6-án reggel 7 és 8 óra között halt meg.

 (Hunyadi János akkor tett kényszerű ígéretet arra, hogy H.Lászlót eljegyzik Cillei Ulrik és Brankovics Katalin lányával, C.Erzsébettel, amikor a rigómezei csata után Brankovics a szerb despota és török besúgó fogságába ejti. 1488. A pápa később felmenti ez alól a kikényszerített ígéret alól.)

1453. május 29 a törökök beveszik Konstantinápolyt – ennek hatására a pápának, V. Miklósnak már nagyon fontossá válik a magyarok harca a határaikat fenyegető törökök ellen.

1454. őszén Kapisztrán János pápai főinkvizítor (a pápától kapott feladata a husziták között a katolikus hit eredeti tanításait érvényre juttatni) a frankfurti német birodalmi gyűlésen buzdítja Európa népeit és fejedelmeit a törökök elleni keresztes hadjáratra. Itt kapja a magyar rendek meghívását. Itt a törököknek is voltak titkos megfigyelőik.

Kapisztrán 1455 májusában jön Mo-ra. Részt vesz a győri országgyűlésen. Első feladata az országban békét teremteni az ellenségeskedő pártok: a Hunyadi- és a Garai-Cillei párt között, mert csak ezután lehet hathatósan a török ellen védekezni. Ez időben jegyzi el Mátyás a kis Cillei Erzsébetet, László pedig Garai nádor leányát.

Új pápa Alfonso Borgia spanyol főpap, mint III. Callixtus. Reneszánsz elődjének sok kincsét pénzzé teszi, hogy a tervezett keresztes seregére pénzt gyűjtsön.

1455 őszén a török Oláhországot fenyegeti, H. sehonnan sem kap segítséget, elindul Havaselve ellen – e hírt meghallva a török megszünteti Ragusa ostromát.

III.Callixtus pápa hiába szólítja fel az európai országokat keresztes had állítására: a német papság megtagadja a tized fizetését, VII.Károly francia király még a tized fizetésére szóló felhívás kihirdetését is megakadályozza, amint Alfonz nápolyi király is, Frigyes és V. László mindent ígér, de semmit nem tesz. A pápa még kiközösítéssel is megfenyegeti őket.

Magyarország lakossága a 14. században még kb. 80%-ban magyar volt, a 15. sz. második felére már inkább nevezhető több nemzetiségű államnak: a Felvidéken az Erzsébet királyné által betelepített Giskra csehei növelték a már addig itt élő morva szlávok létszámát, a délvidéken a török előrenyomulása kergette az országba a horvátokat és szerbeket, a Havaselvéből a vlachokat (románok).

Mátyás könyvtárának tartóoszlopán a felirat: A győzhetetlen Mátyás király a szellem gyönyörűségére emelte ezt a nemes alkotást.